

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่อง ชุดการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสารระดับพื้นฐาน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารตามหัวข้อต่อไปนี้เพื่อเป็นแนว
ทางในการวิจัย

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program
4. แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
5. หลักการทางจิตวิทยาในการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ
6. กิจกรรมที่ใช้ในการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร
7. แนวทางการวัดและประเมินผล
8. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. ชุดการสอน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักการไว้เป็น 5 ประการ คือ

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกราชของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตัวเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

ระดับช่วงชั้น

การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรไว้เป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

- ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
- ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
- ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
- ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาอังกฤษ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มโดยเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง กิจกรรมแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

มาตรฐานการเรียนรู้

เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็น 2 ลักษณะคือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาค้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้หรือคุณภาพผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาค้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ
2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น

มาตรฐานเหล่านี้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคน สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม

เวลาเรียน

กำหนดเวลาเรียนในแต่ละช่วงชั้นดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง

ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถยืดหยุ่นเวลาสำหรับกลุ่มสาระต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ตามสภาพกลุ่มเป้าหมายและพัฒนาการของนักเรียน โดยคงไว้ซึ่งจุดเน้นหลักสูตรแต่ละช่วงชั้นกล่าวคือ

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การเรียนรู้สังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน เขียน คำนวณ คิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์

ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล ความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ทักษะการดำเนินชีวิต ความรับผิดชอบต่อสังคม และพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน

การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สู่หน่วยการเรียนรู้และแผนจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและของแต่ละกลุ่มสาระผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระและมาตรฐานช่วงชั้น เพื่อนำไปกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้รายปี อันเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดจำหน่ายการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีทิศทางสอดคล้องสัมพันธ์กันทุกระดับจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนการดำเนินงานมีดังนี้

- ศึกษาจุดมุ่งหมายหลักสูตร
- ศึกษาธรรมชาติและขอบเขตของกลุ่มสาระ
- กำหนดองค์รวมความรู้ของกลุ่มสาระ
- ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

- กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สัมพันธ์สอดคล้องกับองค์รวมความรู้ของกลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีสัมพันธ์สอดคล้องกับองค์รวมความรู้ของสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีให้สัมพันธ์สอดคล้องการเรียนรู้ช่วงชั้นและสอดคล้องกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี
- กำหนดเวลาเรียนและจัดทำคำอธิบายรายวิชา
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้
- จัดทำแผนการจัดเรียนรู้

การจัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

โรงเรียนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพของ ผู้เรียนด้านความรู้ทักษะและคุณธรรมที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้กลุ่มสาระนั้น ๆ แต่ละปีโดย วิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสภาพปัญหา/ ความต้องการจำเป็นของชุมชน โรงเรียน และนักเรียน

การจัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและรายปี

โรงเรียนต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งหมด โดยเริ่มจากกำหนดองค์รวม ของความรู้จาก ทุกสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ แล้วขยายเป็นสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นโดยวิเคราะห์จากผล การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีให้สอดคล้องกันด้วย กล่าวโดยสรุป คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ รายปีต้องให้ความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง (ความสัมพันธ์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น) และในแนวราบ (ความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี) นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงสภาพปัญหา ความ ต้องการจำเป็นของชุมชน/ โรงเรียนและความถนัด/ ความสนใจของผู้เรียนด้วย

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

เมื่อได้ความชัดเจนของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดเวลา (ควรเป็นข้อตกลงในระดับโรงเรียน) และจัดทำคำอธิบาย รายวิชาส่วนประกอบของคำอธิบายรายวิชา ได้แก่ ชื่อรายวิชา จำนวนเวลา (ชั่วโมง) ผลการ เรียนรู้และสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาและกิจกรรม) ของรายวิชานั้น ๆ วิธีเขียนทำได้หลายแบบ

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

มีแนวทางดังนี้

1. นำสาระการเรียนรู้รายปีมาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อเรื่อง/ หัวข้อย่อย

2. นำหัวข้อเรื่อง/ หัวข้อย่อยมากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้/ หัวข้อย่อยมาบูรณาการ ซึ่งอาจเป็นการบูรณาการภายในกลุ่มสาระหรือระหว่างกลุ่มสาระก็ได้

3. ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้

4. กำหนดเวลา

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มีแนวทางดังนี้

1. ตั้งชื่อแผนตามหัวเรื่องย่อย

2. กำหนดจำนวนเวลา

3. เลือกผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีที่สองคล้องกันที่จะนำมาใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น

4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่เลือกไว้

5. กำหนดรายละเอียดของสาระการเรียนรู้สำหรับแผน โดยวิเคราะห์จากสาระการเรียนรู้ที่เลือกไว้

6. กำหนดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ และจัดลำดับขั้นตอน โดยคำนึงถึงธรรมชาติของวิชา จิตวิทยาการเรียนรู้ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ บุคคล หรือสถานที่ทั้งในและนอกโรงเรียน

8. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ทั้งที่เกิดระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยเน้นวิธีการประเมินตามสภาพจริง

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ระดับของการประเมิน

โรงเรียนโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน การประเมินการเรียนรู้อาจจะจัดได้เป็น 3 ระดับคือ

1. การประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ วิธีการประเมินดำเนินการควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ใช้ผลการประเมิน คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนภาพสัมฤทธิ์ผล ความก้าวหน้าและความต้องการของการผู้เรียนทั้งนี้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายปีและช่วงชั้น รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินใจเลื่อนช่วงชั้น การผ่านและช่วงชั้นมีเกณฑ์ดังนี้

- ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และการผ่านเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด

- ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ เขียนให้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด

- ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

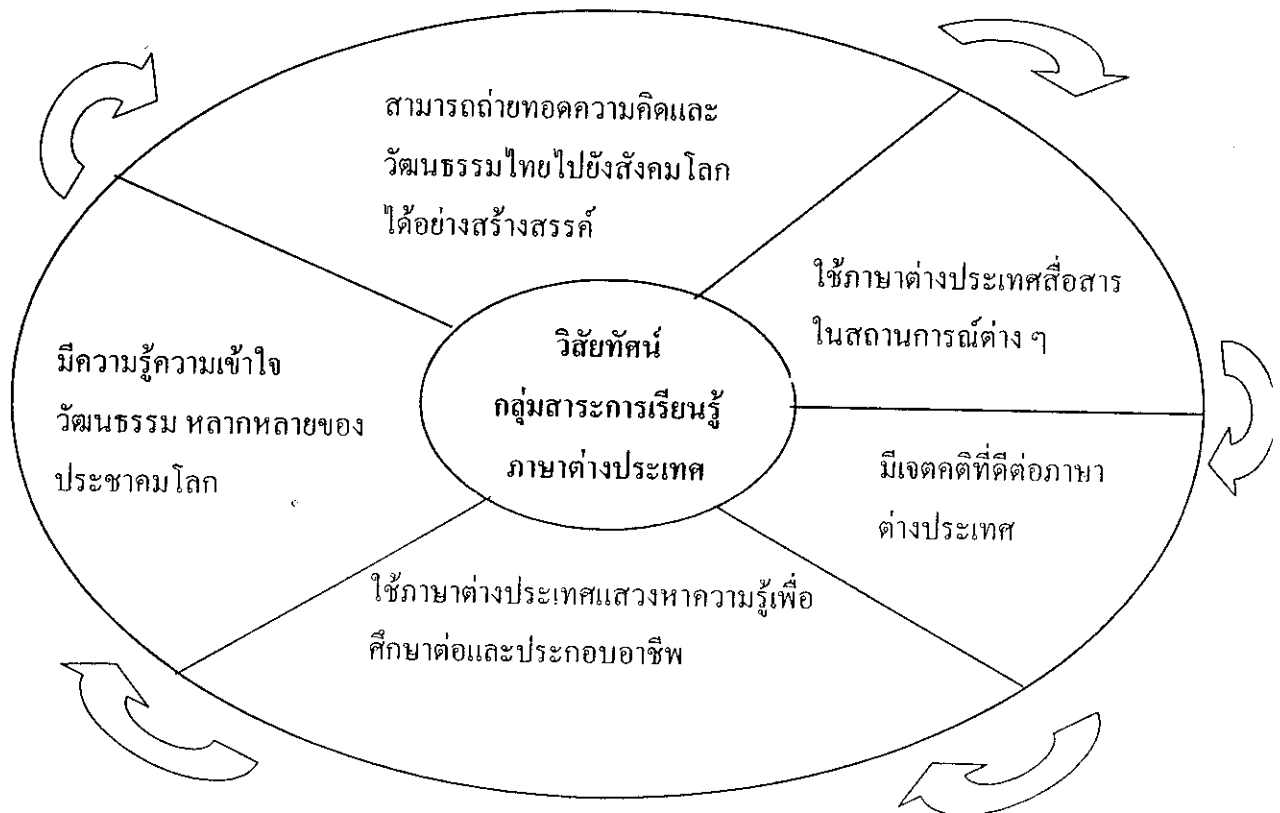
- ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

3. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมิน 2 ระดับแรกดำเนินการโดยโรงเรียน ส่วนการประเมินระดับที่ 3 ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินภายนอกที่ดำเนินการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การประเมินภายนอกมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 49 วรรคสองที่กำหนดให้มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี โรงเรียนต้องมีบันทึกผลการประเมินเหล่านี้ และนำข้อมูลเหล่านี้ โดยเฉพาะใน 2 ระดับแรก ไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนให้เป็นตามมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ 1 วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

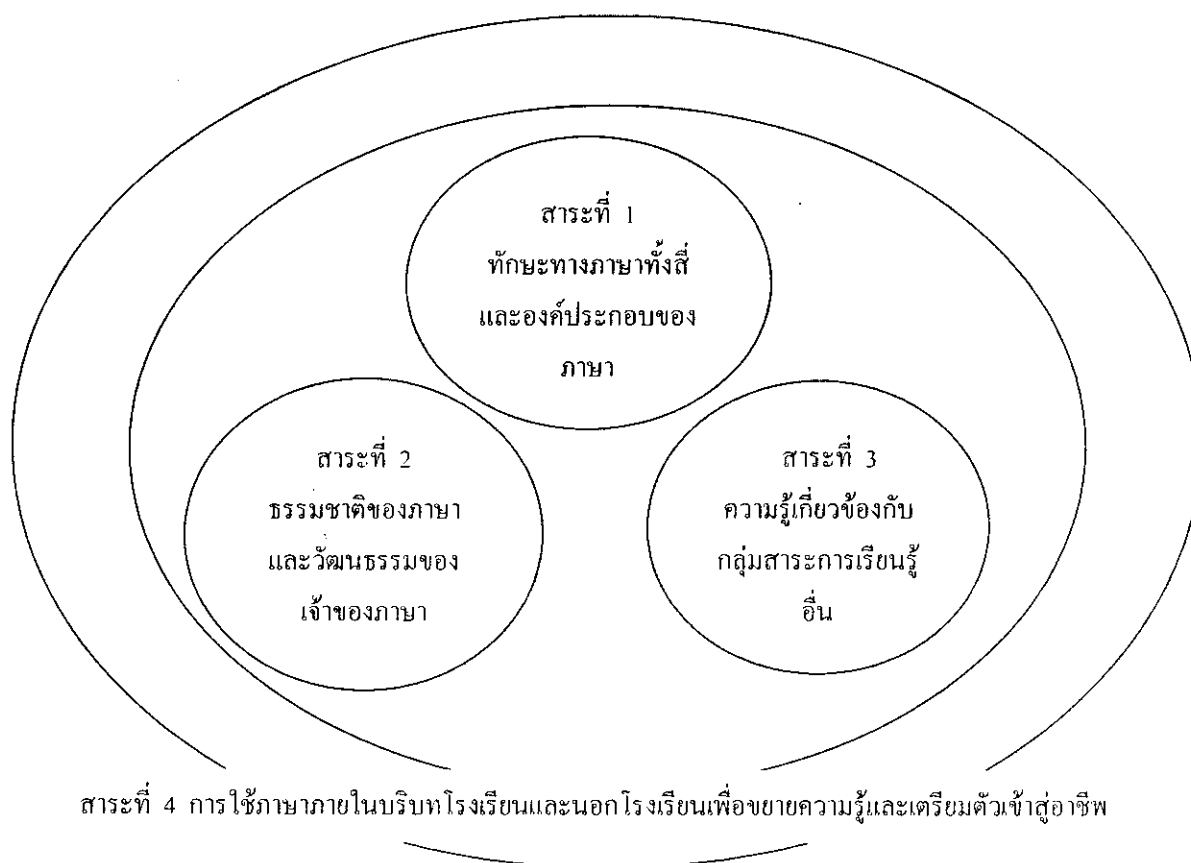
วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เป้าหมายสูงสุดคือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม คำนึงตามจุดหมายของหลักสูตร

วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์
2. มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมหลากหลายของประชาคมโลก
3. ใช้ภาษาต่างประเทศแสวงหาความรู้เพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
4. มีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ
5. ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ

กรอบมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ 2 กรอบมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. สาระที่ 1 ทักษะทางภาษาทั้งสี่และองค์ประกอบของภาษา
2. สาระที่ 2 ธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
3. สาระที่ 3 ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
4. สาระที่ 4 การใช้ภาษาภายในบริบทโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อขยายความรู้และ

เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

เข้าใจและใช้ทักษะทางภาษาแลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูล ข่าวสารโดยใช้

1. คำศัพท์ 250 คำ
2. ประโยคเดียว
3. ประโยคผสม

4. ข้อความที่เป็นความเรียง
5. ข้อความที่ไม่เป็นความเรียง
6. บทสนทนา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตารางที่ 1 มาตรฐาน ต1.1 เข้าใจกระบวนการฟัง และการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ป.6	
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้องภาษาท่าทาง คำแนะนำในสถานศึกษา และสังคมรอบตัว	- ภาษาท่าทาง ประโยคคำสั่งคำขอร้องและคำแนะนำ
2. อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยคง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	- คำกลุ่มคำ และประโยค - หลักการอ่านออกเสียง
3. เข้าใจประโยค ข้อความสั้น ๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอนข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ	- ประโยคและข้อความสั้น ๆ
4. เข้าใจบทสนทนาเรื่องสั้น ๆ เรื่องเล่าและนิทาน	- บทสนทนาเรื่องสั้น ๆ เรื่องเล่าและนิทาน

ตารางที่ 2 มาตรฐาน ต1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษาแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดง
ความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม

ป.6	
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้นวัตกรรมง่าย ๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อแสดงความต้องการของตนเสนอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้แสดงความต้องการของตน ความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และสร้างองค์ความรู้ โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ	- ภาษาที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล - ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่าง ๆ
4. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนและบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งเลือกวิธีการภาษาอังกฤษที่ได้ผล	- ภาษาที่ใช้ความรู้สึกของตน และบอกเหตุผล

ตารางที่ 3 มาตรฐาน ค1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และการสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

ป.6	
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อม และสังคมใกล้ตัวด้วยข้อความสั้น ๆ	- ภาษาที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและสังคมใกล้ตัว
2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีวิจารณญาณ	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
4. นำเสนอบทเพลงหรือบทกวีที่เป็นที่รู้จักหรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอบทเพลงหรือบทกวี

แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program

แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program เป็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ โดยใช้พลังจินตนาการในการพัฒนาความสามารถเพื่อจดจำและเข้าใจพื้นฐานความเป็นมาของตัวอักษรจีน รากฐานแห่งภาษา วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมจีน ผสมผสานตลอดการเรียนรู้

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาแม่ โดยส่วนมากแล้วจะใช้ระบบการท่องจำ (คำศัพท์และไวยากรณ์) และเลียนแบบ (สำเนียงการออกเสียง) ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานศักยภาพของแต่ละบุคคล และพรสวรรค์เฉพาะตัว หากผู้ใดขาดศักยภาพและพรสวรรค์ด้านนี้ ก็จะมีพัฒนาการที่ช้า ทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาษาต่างประเทศนั้นเรียนยาก

แนวคิดการเรียนรู้ภาษาจีนให้ได้ดีจึงต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่มากกว่าการใช้ครูจีนหรือการเรียนการสอนที่สนุกเท่านั้น แต่จิตใจ ความรู้สึกและความเชื่อมั่นในตัวของผู้เรียนว่าจะสามารถทำได้เสมือนเจ้าของภาษา กลับเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีกว่า

แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program จึงมุ่งเน้นการสรรค์สร้างปัจจัยพื้นฐานทางด้านความรู้สึก ความเชื่อมั่น โดยการกระตุ้นศักยภาพของสมองซีก

ขวา คือ สติ สมาธิ จินตนาการ เป็นตัวนำในการฝึกภาษา ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนภาษา โดยทั่วไปที่มุ่งเน้นในศักยภาพของสมองซีกซ้าย คือการท่องจำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และการลอกเลียนแบบ

แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program เน้นที่การเรียนรู้แบบธรรมชาติจริง ๆ จากศักยภาพของสมองทั้ง 2 ซีกในบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ไม่เครียด ผลที่ได้รับจากการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจที่จะใช้ภาษา พร้อมทั้งมีความใฝ่รู้หรือรักที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามคำที่ว่า “เรียนเพื่อใช้ ใช้เพื่อเรียนรู้” ผู้เรียนจะสนุกทำให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ผู้เรียนจะรู้สึกง่ายและผ่อนคลายกับการสอนแนวใหม่ที่ไม่ต้องท่องจำ และไม่เครียดกับการเรียนรู้รากฐานแห่งภาษาจีน วัฒนธรรม ประเพณีและศิลปะ ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ภาษาจีนอย่างต่อเนื่องด้วยตัวเอง เพราะเป็นผ่อนคลาย ไม่เครียด และไม่ต้องท่องจำ ผู้เรียนจะสามารถจำคำศัพท์ได้โดยธรรมชาติ และได้ผลชัดเจนรวดเร็ว (โรงเรียนวัฒนธรรมและภาษาจีน-หัวเขี้ยว, ม.ป.ป.)

แนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program เน้นการใช้กิจกรรมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและฝึกฝนด้านภาษา โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้โดยการกระทำของคิวดี้ โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรง ได้รับความรู้ที่คงทนมากกว่าการรับฟังคำสอนจากการบรรยายของครูเพียงฝ่ายเดียว การใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน หรือสื่อที่เป็นของจริง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยในการจดจำ การให้แรงเสริมตามทฤษฎีแรงเสริมของสกินเนอร์ ด้วยคำชมเชยพอสมควร เพื่อเพิ่มพลังทางจินตนาการและการแสดงออก ไม่กำหนดเงื่อนไขอย่างรุนแรง เพราะอาจจะทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออก

สรุปได้ว่าแนวการสอนแบบ Natural Learning Potential Development Program คือการสร้างความสนใจ สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น ในตัวของผู้เรียน และออกแบบกิจกรรมให้กระตุ้นความคิด จินตนาการ เกิดความสนุกสนาน เพื่อเป็นตัวนำในการฝึกภาษา รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และการทำกิจกรรมให้สนุกสนาน และกล้าแสดงออกซึ่งความคิดของนักเรียน

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ฟินอคเชียโร (Finocchiaro, 1997, pp. 2-7) กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญ ของวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่า คือการทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังนี้

1. สามารถฟังและอ่านโครงสร้างและศัพท์สำนวนได้เข้าใจ

2. สามารถเห็นความแตกต่างของรูปแบบภาษาทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งเข้าใจว่า รูปแบบภาษาแบบใดเป็นที่ยอมรับ หรือไม่เป็นที่ยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ ของกลุ่มสังคมที่ต่างกันไป

3. มีทักษะในการพูดและเขียนประโยคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในการใช้ภาษา

มอร์โรว์ (Morrow, 1918, pp. 59-66) ให้ความเห็นว่าในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ผู้สอนต้องรู้ว่าการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร ผู้สอนจึงต้องวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการสอนแต่ละคาบ เช่น ในการฝึกทักษะการฟังโดยการฟังพยางค์ อากาศ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเดินทาง และการฝึกทักษะพูดอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อถามทิศทาง เป็นต้น การเลือกเนื้อหาในการสอนอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีเป้าหมายอย่างชัดเจนในการสอนแต่ละบทเรียน และต้องคำนึงว่าเมื่อการสอนแต่ละบทเรียนจบลง ผู้เรียนต้องเห็นได้ชัดว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเดิมทำไม่ได้ และสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร ดังนั้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์จะมีประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งนั้นกับกิจกรรมที่ใช้ในการสื่อสาร

2. ผู้สอนควรตระหนักว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง และมีพัฒนาการไปเรื่อย ๆ และไม่สามารถแยกออกเป็นส่วน ๆ ได้ โดยไม่ทำลายธรรมชาติของกระบวนการในการสื่อสาร แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนภาษาที่สูงกว่าระดับประโยค และเกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในสถานการณ์จริง เพราะฉะนั้นขั้นตอนในการสอนภาษาจึงต้องมีการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ซึ่งการสอนแบบการสังเคราะห์ ได้แก่ การที่ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาไปทีละแบบ หลังจากนั้นจึงนำรูปแบบภาษาที่เรียนมารวมกัน ส่วนการสอนแบบวิเคราะห์เน้นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ และสามารถบอกได้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์นั้นมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

3. กระบวนการสื่อสารมีความสำคัญเท่ากับรูปแบบของภาษา วิธีการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารจึงเป็นความพยายามที่จะจำลองกระบวนการของการสื่อสารให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียนการสอนรูปแบบภาษาอยู่ในบริบทของการสื่อสาร กิจกรรมฝึกฝนทางภาษาจะมีลักษณะเพื่อการสื่อสารมากขึ้น หากมีปัจจัย 3 ประการ ดังนี้

3.1 ช่องว่างของข้อมูล (Information Gap) เป็นการเติมข้อมูลในช่องว่างเพื่อให้เกิดการสื่อสาร ในสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นจริงจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป โดยคนใดคนหนึ่งจะทราบข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่อีกคนหนึ่งไม่ทราบ จุดประสงค์ของการ

สื่อสารจึงเป็นการเติมช่องว่างของข้อมูลนี้ ลักษณะของกิจกรรมจึงต้องเป็นการให้ผู้เรียนบอกกับเพื่อนในสิ่งที่เพื่อนไม่รู้ เช่น นักเรียน 2 คน ได้รับตารางข้อมูลระยะทางระหว่างเมืองต่างๆ คนละ 1 ชุด แต่ละชุดมีข้อมูลบางอย่างที่ขาดหายไป ซึ่งข้อมูลนั้นจะมีปรากฏอยู่ในตารางอีกชุดหนึ่ง แล้วนักเรียนจะถามตอบกันเพื่อหาข้อมูลที่ขาดหายไป และเขียนเติมให้ครบลงในตารางของตน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผู้สอนจึงควรสร้างสถานการณ์ที่มีช่องว่างของข้อมูลเหล่านี้ในลักษณะที่เหมาะสม

3.2 การเลือกสิ่งที่ต้องการพูด (Choice) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการสนทนาควรมีโอกาสเลือกเรื่องและวิธีการพูดด้วยตนเอง ผู้พูดจะเลือกทั้งความคิดที่ต้องการสื่อสาร และรูปแบบภาษาที่เหมาะสม ซึ่งคู่สนทนาไม่มีโอกาสทราบล่วงหน้าว่าผู้พูดจะพูดอะไร ดังนั้นหากผู้สอนจัดกิจกรรมที่มีการควบคุมการแสดงออกทางภาษาของผู้พูดและผู้ฟัง กิจกรรมที่มีการควบคุมการแสดงออกทางภาษาของผู้พูดและผู้ฟัง กิจกรรมนั้นก็จะเป็นการสื่อสารอย่างแท้จริง

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการสื่อสารตามปกติคู่สนทนาควรได้รับข้อมูลย้อนกลับจากอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้พูดรู้ว่าการสื่อสารของตนได้ผลหรือไม่ ถ้าคู่สนทนาแสดงท่าทางว่าไม่เข้าใจ ผู้พูดต้องหาวิธีการอื่นมาสื่อความหมาย เช่น การพูดซ้ำ การอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้ท่าทางประกอบ เป็นต้น การที่ผู้พูดได้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ

4. ผู้เรียนควรเรียนด้วยการกระทำ นั่นคือ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำ และจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มีการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมนั้นควรมีลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษา การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษานอกจากจะเป็นการเรียนรู้อารมณ์ของภาษาแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนได้นำรูปแบบภาษานั้นมาใช้เพื่อสื่อความหมายด้วย

5. การแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ไม่จำเป็นต้องกระทำเสมอไป การเรียนภาษาในอดีต ผู้สอนจะแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง การกระทำเช่นนั้นก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เพราะทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ความรู้ทางภาษาที่เรียน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเชื่อว่าการที่ผู้เรียนมีอิสระในการใช้ภาษาย่อมมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้บ้าง ซึ่งข้อผิดพลาดนี้ถือว่าเป็นลักษณะทางภาษาที่มีการยืดหยุ่นได้ และส่งผลต่อผู้เรียน

คานาล (Canale, 1983, pp. 17-19) กล่าวถึงแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่าเป็นการบูรณาการสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการสำคัญๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบของความสามารถทางภาษาประกอบด้วย ความสามารถทางไวยากรณ์ ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม ความสามารถสัมพันธ์ของข้อความ และความสามารถด้านกลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานที่จะพิสูจน์ได้ว่า ในการสื่อสารนั้น ความรู้ในด้านไวยากรณ์มีความสำคัญมากหรือน้อยกว่าความรู้ในด้านอื่น ๆ จุดหมายหลักแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็นการช่วยให้เกิดบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่าง ๆ เท่าเทียมกัน

2. ความต้องการที่จะสื่อสาร แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารต้องมีพื้นฐานและตอบสนองต่อความต้องการในการสื่อสาร และความสนใจของผู้เรียน โดยที่จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถในแต่ละด้านให้ชัดเจน ได้แก่ ความสามารถด้านไวยากรณ์เช่น มีการระบุระดับความถูกต้องที่ต้องการของไวยากรณ์ในแต่ละสถานการณ์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม เช่น การระบุสภาพการ (Setting) หัวข้อในการสนทนา และหน้าที่ทางภาษาที่ใช้บ่อย ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความ เช่น ประเภทของข้อความที่ใช้และความสามารถด้านกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น ใช้คำศัพท์ที่ง่ายขึ้นในกรณีที่ไม่มีคำชำนาญในการใช้ภาษามากพอ เป็นต้น ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การปฏิสัมพันธ์ที่สมจริงและมีความหมาย ผู้เรียนต้องมีโอกาสเข้าร่วมการปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมายกับคู่สนทนาที่มีความพร้อมเพื่อตอบสนองความต้องการในการสื่อสาร และความสนใจของผู้เรียนในสถานการณ์การสื่อสารทางภาษาที่สมจริง หลักการข้อนี้มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และการทดสอบด้วย เช่น การทดสอบโดยการให้เขียนตอบ และการทดสอบฟัง - พูด โดยการใช้เทปบันทึกเสียง ซึ่งการทดลองลักษณะนี้ มักไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ทักษะในการสื่อสารในสถานการณ์ที่สมจริง ผู้สอนควรมีกิจกรรมการทดสอบที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมาย และใช้สื่อที่สมจริง

4. การใช้ภาษาแม่ของผู้เรียน ในระยะเริ่มต้นของการเรียนภาษาที่สอง การพัฒนาภาษาของผู้เรียนจะพัฒนาโดยอาศัยภาษาแม่เป็นพื้นฐาน ดังนั้นการฝึกการสื่อสารในภาษาที่สอง จึงควรนำความรู้หรือลักษณะทางภาษาที่คล้ายคลึงกันระหว่างสองภาษามาใช้ และสอดแทรกความรู้ที่เป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้เรียนลงไป เช่น การสอนเรื่องการพักขาย ควรมีการเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างของกฎเกณฑ์ทางสังคมในภาษาแม่ของผู้เรียน และในภาษาที่เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยการนำเสนอประเด็นที่คล้ายคลึงกันจะง่ายต่อการเรียนรู้

5. การใช้หลักสูตรแบบกว้าง จุดประสงค์ของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) ดังนั้นจึงควรมีการฝึกฝน และเสริมสร้างประสบการณ์ที่จำเป็น

ให้แก่ผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับความต้องการในการสื่อสารภาษาที่สอง นอกจากนั้นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับภาษา และวัฒนธรรมแก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง การจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักสูตรแบบกว้างนี้จะทำให้การบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารในภาษาที่สองเป็นไปได้ง่ายขึ้น

อาจสรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนควรคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาได้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้ที่สุด โดยฝึกในลักษณะสัมพัทธ์ (Integrated Skill) โดยผู้สอนมีหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝน เช่น การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนากัน เป็นต้น การจัดกิจกรรมเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีนักการศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาได้นำเสนอไว้ดังนี้

สก็อต (Scott, 1981, pp. 70-77) กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่ามี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. บอกวัตถุประสงค์ (Stating Your Objectives) ก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง ผู้สอนต้องบอกผู้เรียนถึงสิ่งที่เขาจะเรียน เช่น คาบเรียนเรื่องการขอร้อง การให้คำแนะนำ หรือการขอโทษ เป็นต้น การบอกวัตถุประสงค์สามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในเรื่องการกล่าวโทษผู้สอนอาจแสดงภาพการ์ตูนที่คนหนึ่งกระทำผิดแก่ผู้อื่น แล้วถามผู้เรียนว่าคนที่ทำผิดควรพูดอย่างไร หากผู้เรียนไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไร ผู้เรียนก็จะรู้ว่าตนมีปัญหาและต้องเรียนรู้ในเรื่องนี้การเรียนการสอนก็จะมีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
2. ใช้รูปแบบภาษาในบริบท (Contextualisation) ผู้สอนแสดงให้เห็นว่า หน้าที่ทางภาษาแต่ละอย่างสามารถแสดงออกมาได้หลายรูปแบบ และความหมายของประโยคหนึ่งก็อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับผู้พูดวิธีการพูดและเวลาขณะที่กำลังพูดการสอนโดยใช้รูปแบบภาษาในบริบทจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงและถูกต้องตามกาลเทศะ เนื้อหาที่ผู้สอนนำเสนอในขั้นนี้ผู้สอนจะกำหนดสถานการณ์ขึ้นว่าคู่สนทนาเป็นใครมีความสำคัญกันอย่างไรมีวัตถุประสงค์อะไรในการสนทนาเกิดอะไรขึ้นก่อนหน้าที่จะพูดคุยกัน และพูดกันในสถานที่ใดเป็นต้น
3. ฝึกการถ่ายโอน (Practice and Transfer) การฝึกควรมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติและรูปแบบภาษาที่นำมาฝึกควรเป็นไปตามหน้าที่ของภาษา การฝึกควรกระทำทันทีหลังจากการนำเสนอเนื้อหาโดยเริ่มจากพูดพร้อม ๆ กันเกี่ยวกับภาษาที่เรียน จากนั้นจึงให้คำตอบทีละคน ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนพูดซ้ำแนวเดิมแล้วจึงให้ผู้เรียนถามคำถาม หรือบางครั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบ

ทีละคน และเมื่อเห็นว่าผู้เรียนสามารถโต้ตอบกันได้ ผู้สอนจึงให้ผู้เรียนจับคู่กัน และให้ฝึกสนทนา โดยผลัดเปลี่ยนบทบาทกัน เนื้อหาที่นำมาฝึกกำหนดให้ผู้สนทนาแทนคำลงในประโยค การฝึกเช่นนี้ทำให้เกิดช่องว่างของข้อมูลเช่น นักเรียนคนที่ 1 ต้องตัดสินใจว่าจะถามอะไรใน ขณะที่นักเรียนคนที่ 2 ก็ไม่รู้ว่าเพื่อนจะถามอะไร ในกรณีนี้การตอบของนักเรียนคนที่ 2 ขึ้นอยู่กับคำถามของนักเรียนคนที่ 1 จะเห็นได้ว่าการสนทนาแบบนี้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกสิ่งที่จะพูด ผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุน และวางโครงเรื่อง ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาในการสนทนา เช่น เมื่อผู้เรียนได้ฝึกเกี่ยวกับการถามเกี่ยวกับสถานที่ และการบอกทิศทางแล้ว ครูจะให้ผู้เรียนคนหนึ่ง ซึ่งมีรายชื่อสถานที่ เป็นผู้ถามเพื่อนที่มีแผนที่ ว่าสถานที่ที่ตนต้องการไปอยู่ที่ใด นอกจากนั้นการสนทนาเพื่อการสื่อสารยังให้ความสำคัญกับเกม และการแสดงบทบาทสมมติ และมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนฝึกภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง สามารถเลือกสิ่งที่จะพูดได้ด้วยตนเอง และมีการตอบสนอง การที่จะบ่งบอกว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารก็คือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้สอดคล้องและเหมาะสมกับช่องว่างของข้อมูล และสามารถตอบสนองได้ดี เพราะการที่จะใช้ภาษาให้ได้ดีนั้น ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม และเป็นสิ่งที่ยอมรับของเจ้าของภาษา มิใช่แต่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เท่านั้น

สมิตรา อังวัฒนกุล (2535, หน้า 112-115) ได้สรุปขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introduction New Language) ผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ผู้สอนนำเข้าสู่อำนาจ (Lead-in) โดยเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยการใช้รูปภาพ การเล่าเรื่องให้ฟัง เป็นต้น จากนั้นจึงเสนอเนื้อหาทางภาษาแก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนฟังหรืออ่าน เนื้อหาที่น่าสนใจควรจะมีบริบท หรือสถานการณ์กำกับอยู่ด้วยอาจเป็นเรื่องราวหรือการสนทนา แต่ไม่ควรเป็นประโยคเดี่ยว ๆ และเนื้อหานี้นอกจากจะมีคำศัพท์ และรูปแบบภาษาที่ต้องนำมาสอนแล้ว ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้มาแล้วบ้างเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้มากขึ้น จากนั้นผู้สอนกระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือฟังมากน้อยเพียงใด เช่น การตั้งคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องอธิบายและแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาภาษามีรูปแบบ ความหมายและวิธีการใช้อย่างไร ถ้าจำเป็นอาจต้องมีการอธิบายโดยใช้ภาษาแม่ก็ได้

2. ขั้นการฝึก (Practice/ Controlled Practice) ขั้นการฝึกเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกภาษาที่เรียนรู้ใหม่ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) ซึ่งในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (Mechanical Drill) หรือบางครั้งเรียกการฝึกซ้ำ ๆ (Repetition Drill) คือการให้นักเรียนฝึกซ้ำ ๆ ตามตัวอย่าง จนกระทั่งสามารถจดจำและใช้รูปแบบภาษานั้นได้

นอกจากนั้นผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนแก่ผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ และมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในด้านกฎหมาย โดยให้ผู้เรียนตอบคำถามง่าย ๆ ว่า ใช่ - ไม่ใช่ หรือ ถูก - ผิด เป็นต้น การฝึกแบบควบคุมนี้เน้นความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ ฉะนั้นการฝึกในขั้นตอนนี้ควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/ Free Practice) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองวิธีการฝึกมักฝึกในรูปแบบของการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น อธิบายวิธีการทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้นำกิจกรรมเองทั้งหมด ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการทำกิจกรรมและเป็นผู้ให้ข้อมูลป้อนกลับและประเมินผลในการทำกิจกรรมภายหลัง

สรุปได้ว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญได้แก่ ขั้นเสนอเนื้อหา ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ในการสอน และข้อมูลทางภาษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งแนวทางการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ขั้นการฝึก เป็นขั้นที่ผู้เรียนเริ่มใช้ภาษาโดยมีการควบคุม การฝึกนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบภาษาโดยการฝึกซ้ำ ๆ และขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นขั้นตอนที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ทางภาษาที่เรียนรู้ในชั้นเรียนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ โดยครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมแล้วให้ผู้เรียนสื่อสาร โดยใช้ความรู้ทางภาษาที่เรียนมา

หลักการทางจิตวิทยาในการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ

หลักการทางจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีด้วยกันมากมายหลายวิธี ทฤษฎีที่สำคัญที่ควรนำมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ พัฒนาการทางสติปัญญาของกอน ย่างถูกได้เป็น 3 ขั้น คือ

1. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับวัตถุโดยตรง การเรียนรู้ในระดับนี้ครูต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น ได้มีประสบการณ์โดยตรง แล้วอาศัยการจัดกระทำต่าง ๆ กับวัตถุ นำไปสู่การเรียนรู้ ไปสู่การหาคำตอบของปัญหา เด็กจะแก้ปัญหาไม่ได้เพราะยังไม่เห็นมโนภาพของวัตถุ

2. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับมโนภาพของวัตถุ เด็กสามารถใช้จินตนาการสร้างภาพ

ในใจโดยไม่มีการกระทำ

3. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับสัญลักษณ์ เด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ หรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ หรือภาษา สามารถแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องเห็น วัตถุ หรือไม่ต้องคิดถึงมโนภาพของวัตถุ

สำหรับขั้นพัฒนาการทางปัญญาของบรูเนอร์ เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกระดับชั้น คือ การสอนจะเริ่มต้นให้เล่นกับวัตถุ สิ่งของ ก่อน เมื่อเข้าใจแล้วจึงเอาวัตถุ สิ่งของออกไปแล้วให้เล่นกับมโนภาพของวัตถุสิ่งของ เมื่อทำขั้นนี้ได้แล้วจึงจัดให้เล่นกับตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ต่อไป ซึ่งถ้าทำได้ถึงขั้นที่ 2 นักเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงและมีการพัฒนาความคิดสูงมาก (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533, หน้า 18-19)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของมีจูดมุ่งหมายกาเย่ (Gagne, 1988 อ้างถึงใน ภพ เหล่าไพบูลย์, 2537, หน้า 82-83) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นบทบาทครู เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ และได้เสนอแนวทางในการจัดลำดับขั้นการสอนไว้ 9 ขั้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. สร้างความสนใจ คือ การทำให้ผู้เรียนมีใจจดใจจ่อต่อบทเรียน โดยครูใช้วิธีการสนทนา ชักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
2. แจ้งจุดประสงค์ คือ การบอกให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอน อาจบอกโดยตรงหรือใช้คำถามก็ได้
3. ทบทวนความรู้เดิม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยทบทวนความรู้เก่าที่จะใช้ใน บทเรียนใหม่ให้กับผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อบทเรียน
4. ใช้สื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการเสนอสิ่งเร้าที่ใช้ประกอบการสอน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียน
5. ให้แนวการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เช่น แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้า แนะนำวิธีทำกิจกรรม และใช้คำถามเป็นการนำทางให้ผู้เรียน
6. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนศึกษาบทเรียน และทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง
7. การแจ้งผลการปฏิบัติ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ด้วยการตรวจสอบแก้ไขสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของผู้เรียน
8. การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดและประเมินว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้ หรือไม่เพียงใด โดยวัดและประเมินจากการทำแบบฝึกหัดการ ทำแบบทดสอบและการแสดงออก เช่น การพูด การตอบคำถาม

9. ส่งเสริมความแม่นยำ และการถ่ายโอน โดยการสรุปย่อ ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่คงทน โดยให้ทำแบบฝึกหัดเสริม หรือมอบหมายงานเพิ่มเติมเช่น การให้การบ้าน

ซึ่งสรุปได้ว่า กาเย ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนจะเรียนเรื่องนั้นไปเพื่อประโยชน์อะไร นำเอาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ผู้เรียนก็จะสนใจเรียน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ได้งานและได้ผลดี

ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของ ธอร์นไคด์ ซึ่งธอร์นไคด์ ได้ให้หลักการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ความพร้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ ที่จะเรียนรู้จริงๆ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และ บรรยากาศให้เหมาะสม หรือสอดคล้องกับการเรียนของเด็ก

2. การเรียนรู้การฝึกฝน วิชาที่เป็นทักษะนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนได้ลงมือปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำแล้วจะเกิดความชำนาญ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องวิธีมากเพียงไร ก็ยังมีทักษะทางภาษาดีขึ้นเพียงนั้น

3. กฎแห่งผล ไม่ว่าจะเป็นการฝึกทักษะด้านใด เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนไปแล้ว หากนักเรียนได้ทราบผลในทันทีว่าเป็นอย่างไร นักเรียนจะมีความพอใจ มีกำลังใจที่จะกระทำกิจกรรมต่อๆ ไป ดังนั้นครูจึงต้องตรวจผลงาน และแจ้งให้เด็กทราบผลทันทีทุกครั้งเมื่อเด็กได้ทราบพัฒนาการของตนเองก็จะพอใจ หากมีข้อบกพร่อง เด็กก็พร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุง

4. กฎแห่งการใช้และไม่ใช้ ในการเลือกเนื้อหา นั้น ครูต้องเลือกเนื้อหาที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวัน จะได้ผลดีกว่าเนื้อหาที่นักเรียนมีโอกาสพบได้น้อย

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการกระทำของคิวอี้ ได้เสนอแนวความคิดว่า การให้เด็กได้ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ จะทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ตรง เด็กจะได้รับความรู้ที่คงทนมากกว่าการรับฟังคำสอนจากการบรรยายของครูเพียงอย่างเดียว นอกจากครูจะต้องทราบถึงทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ แล้วครูควรให้การเสริมแรงที่ถูกต้องแก่เด็กด้วย (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533, หน้า 18-19)

ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ สกินเนอร์ผู้คิดค้นเกี่ยวกับทฤษฎีการเสริมแรง กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษา เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของการเสริมแรง เมื่อมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การตอบสนองและการเสริมแรง จะทำให้พฤติกรรมของเด็กมีแนวโน้มสูงขึ้น คือ หลังจากเด็กได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และผลการกระทำได้รับการเสริมแรง เด็กจะกระทำพฤติกรรมนั้น ซ้ำอีก แต่ถ้าวพฤติกรรมที่ทำไปนั้น ไม่ได้ได้รับการเสริมแรงหรือถูกลบโทษเด็กจะแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยลง

หรือไม่แสดงอีกเลย นอกจากนี้ สกินเนอร์ยังได้กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมมีบทบาทต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กมากกว่าความสามารถของเด็กเอง และถ้าเสริมแรงไม่เหมาะสมหรือน้อยเกินไปจะทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541)

จากทฤษฎีและจิตวิทยาที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า

1. ผู้สอนจะต้องรู้จักพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่าพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่นักเรียนมีอยู่แต่เดิมนั้นเป็นเช่นไร จะต้องหาวิธี ฝึกอย่างไรผู้เรียนจึงจะเกิดความเคยชินกับลักษณะของภาษา

2. ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะมีความสามารถทางภาษาต่างกัน เช่น บางคนอาจจะจับเสียงได้เร็ว แต่เข้าใจประโยคได้ช้า บางคนอาจจะอ่านได้เร็วแต่ต้องใช้เวลาในการที่จะฝึกใช้คำในประโยค เป็นต้น ครูจะต้องหาวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้

3. จะต้องฝึกเนื้อหาทางภาษาซ้ำ เมื่อฝึกแล้วครั้งหนึ่งให้ทิ้งช่วงห่างไว้ระยะหนึ่งแล้วนำย้อนกลับซ้ำอีกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชิน

4. ครูพยายามหาสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจริง

5. ครูจะต้องบอกให้นักเรียนรู้เมื่อทำบทฝึกได้ถูกต้อง เช่น ให้คำชมเชย หรือให้เพื่อนพูดตามเพื่อผู้เรียนจะได้รับทราบว่าคุณถูกต้อง

6. อย่าเพิ่งให้ผู้เรียนฝึกสิ่งที่ตนไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง

7. เมื่อครูให้ตัวอย่างประโยคใหม่หรือเนื้อหาใดใหม่ พยายามให้นักเรียนดูข้อสังเกตและเกณฑ์อย่างง่าย ๆ เพื่อยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

8. ครูควรจะช่วยให้นักเรียนถ่ายโยงความรู้ความเข้าใจจากภาษาไทยไปหาภาษาต่างประเทศ

9. การจัดบทเรียนจะต้องเริ่มจากง่ายไปหายากเพื่อผู้เรียนจะได้ไม่เกิดการสับสนและบทเรียนจะต้องมีลักษณะต่อเนื่องกัน (กรรณิการ์ พวงกยม, 2533, หน้า 43)

ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาจีนครูควรนำหลักการทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการสอน เพื่อสนองต่อความต้องการ ความสามารถ พัฒนาการและความสนใจของเด็ก เพื่อทำให้การเรียนการสอนนั้นเหมาะสมกับเด็ก อันจะเป็นผลการเรียนภาษาจีนของเด็กดีขึ้น

การสอนภาษาจีนในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศนั้น การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงการจัดการที่เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่ตนถนัดได้ หลาย ๆ วิธี มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เร้าความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา วิธีการที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเลือกสิ่งที่สนใจและตรงกับความต้องการของตน ส่งเสริมความสามารถและคุณลักษณะที่ต้องการที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยที่

การจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
ปลูกฝังคุณลักษณะอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ใช้ในการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

อรุณี วิริยะจิตรา (2532, หน้า 79-95) ได้กล่าวถึงกิจกรรมว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
ในกระบวนการเรียนการสอนภาษา กิจกรรมที่ดีขึ้นอยู่กับลักษณะและการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ลักษณะของกิจกรรม

- 1.1 กิจกรรมต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน
- 1.2 กิจกรรมต้องมีจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 1.3 กิจกรรมควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเนื้อหาที่จะต้องใช้ภาษาเพื่อ

การสื่อความหมาย

- 1.4 กิจกรรมที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการสื่อความหมาย
- 1.5 กิจกรรมควรมีลักษณะท้าทายและน่าสนใจ
- 1.6 กิจกรรมควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเนื้อหา รูปแบบภาษาที่ต้องการ
- 1.7 กิจกรรมควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่

2. ลักษณะของการจัดกิจกรรม

2.1 การจัดกิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual Work) กิจกรรมแบบนี้จะส่งเสริม
ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน กิจกรรมแบบทำคนเดียวเป็นงานที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องคิดและ
ทำด้วยตนเอง ดังนั้นกิจกรรมนี้ผู้สอนสามารถจัดให้ตรงกับความสามารถของแต่ละคนได้และ
ทำให้ผู้สอนเห็นความสามารถและจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคนได้ชัดเจน นอกจากนี้กิจกรรม
แบบทำคนเดียวยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมในรูปแบบที่ตนต้องการ กิจกรรมที่
เหมาะสมกับการทำกิจกรรมแบบนี้ เช่น การอ่านหรือฟังข้อความต่างๆ แล้วทำแบบฝึกหัดที่เข้าใจ
การเขียนอธิบายรูปภาพหรือแผนภูมิต่างๆ การเล่นเกมประเภทปริศนาอักษรไขว้ เป็นต้น

2.2 การจัดกิจกรรมแบบคู่ (Pair Work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมแบบคู่ เช่น
การถามหาข้อมูลที่ขาดหายไปจากผู้เรียนที่เป็นคู่ของตน การทำตามคำสั่ง การแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น เป็นต้น

2.3 การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group Work) กิจกรรมแบบนี้เป็นการจัดกิจกรรมที่มี
ลักษณะคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนอกชั้นเรียน คือ ผู้เรียนต้องฟังผู้อื่น และมีการแสดง
ความคิดเห็น หรือการร่วมการตัดสินใจ การจัดกลุ่มควรให้มีผู้เรียน 3-6 คน ในแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม เช่น การอภิปราย บทสนทนาสมมติ การเล่นเกม การช่วยกันหาข้อมูลเพื่อมาเขียนรายงาน เป็นต้น

2.4 การจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class Work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนทำพร้อม ๆ กันทั้งชั้น กิจกรรมที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น เช่น การฝึกการอ่านออกเสียง การทำตามคำสั่งของผู้สอน การฟัง การอ่าน และการทำแบบฝึกหัดไปพร้อม ๆ กันทั้งชั้นเรียนเป็น

ดังนั้นการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนผู้สอนจึงควรคำนึงถึงลักษณะของกิจกรรมและลักษณะของการจัดกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้มากขึ้น

กิจกรรมที่อาจจัดในชั้นเรียนได้ เช่น บทบาทสมมติ ซึ่งสเตอร์ริดจ์ (Sturtridge, 1984, pp. 126-130) กล่าวถึงบทบาทสมมติ (Role Play) ว่าเป็นกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะบทบาทสมมติจะช่วยให้การสื่อสารในชั้นเรียนมีความสมจริงมากขึ้นและช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการพูดและการสนทนากับผู้เรียนคนอื่น ๆ เป็นสิ่งที่มีความหมาย ในการทำกิจกรรมบทบาทสมมติ ผู้เรียนจะต้องมีอิสระในการเลือกในสิ่งที่จะพูดพอสมควร คือ ผู้เรียนสามารถจะเลือกภาษาที่จะใช้และเลือกบทบาทหรือสถานการณ์ที่แต่ละคนต้องการได้ บทบาทสมมติต่างจากการฝึกสนทนา แบบมีการควบคุม (The Controlled Practice) กล่าวคือ การฝึกสนทนาแบบควบคุม ผู้เรียนไม่สามารถใช้ความคิดของตนเองเท่ากับบทบาทสมมติ เพราะการฝึกสนทนาแบบมีการควบคุมเพียงแต่ให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง หรือแทนที่คำที่กำหนดให้เท่านั้น

นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว กิจกรรมอีกประการหนึ่งที่เหมาะสมในการจัดในชั้นเรียนก็คือเกม ซึ่ง มาเลย์ (Malcy, 1981, pp. 137-147) กล่าวถึงการใช้เกมและกิจกรรมที่คล้ายเกมว่าทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ข้อดีของเกมที่ต่างจากกิจกรรมอื่น ๆ ก็คือสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางภาษาที่เป็นธรรมชาติ เกมเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ลักษณะเด่นของเกม คือ การเน้นการแก้ปัญหา และการใช้ประโยชน์จากช่องว่างของข้อมูล (Information Gap) การจัดกิจกรรมโดยการใช้เกม ผู้เรียนต้องอาศัยการสังเกต ความจำ การตีความ การเดา รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่ม นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องอาศัยการถ่ายโอนข้อมูล การตัดสินใจ และการคิดเชิงเหตุผล

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนผู้สอนยังต้องคำนึงถึงสื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ การใช้สื่อในการจัดกิจกรรมว่าควรใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Materials) เพื่อแก้ไขปัญหาคำที่นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปใช้ภายนอกได้ และเพื่อเปิดโอกาส

ให้นักเรียนเรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติในสถานการณ์ต่าง ๆ วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมักใช้สื่อจริงในการสอน ผู้สอนอาจคัดข้อความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จริงมาสอน และให้การบ้านโดยให้ผู้เรียนฟังการพูดจากวิทยุหรือโทรทัศน์จริง เช่น การพยากรณ์อากาศ อย่างน้อยก็ควรเป็นสื่อที่นำมาจากภาษาที่ใช้จริงอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ คือ สื่อที่ไม่มีข้อความ หรือที่ไม่ต้องใช้ภาษามากนักแต่ต้องสามารถนำมาอภิปรายได้อย่างกว้างขวาง เช่น เมนูอาหาร ตารางเวลา เป็นต้น และเอเดิลฮอฟ (Edelhof, 1981, pp. 49-62) กล่าวถึง การสอนภาษาต่างประเทศว่าแต่เดิมนำความเรียงเป็นตอน ๆ มาใช้ในการสอน ถ้าเรื่องที่นำมายากเกินระดับของผู้เรียน ผู้สอนก็จะปรับให้สั้นลง และเปลี่ยนไปใช้ภาษาที่ง่ายขึ้น ทำให้ผู้เรียนต้องเลียนแบบรูปแบบภาษาที่มีลักษณะไม่ต่อเนื่อง และขาดความสมจริงในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามแบบฉบับของเจ้าของภาษา เพราะฉะนั้นหนังสือที่ผู้สอนนำมาใช้สอนควรประกอบด้วย เนื้อหาหลาย ๆ ประเภท เพื่อสะท้อนภาพการสื่อสารที่เป็นจริง ผู้สอนอาจคัดเลือกเนื้อหาจากวัสดุสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์	โทรเลข
โฆษณา	รายงานข่าวทางวิทยุ
รายงานการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์	บทสัมภาษณ์
รูปภาพ	บทวิจารณ์ภาพยนตร์
เรื่องสั้น	บทละครทางวิทยุ

วัสดุสารเหล่านี้ มีลักษณะของการสื่อสารที่สมจริง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาอย่างมีเป้าหมายเพราะผู้เรียน ได้รับข้อมูลจากหลายแห่ง และสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ นอกจากนี้การนำสื่อผสม เช่น ภาพยนตร์ หรือ วิทยุทัศน์ มาใช้ก็จะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนได้มาก เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการเคลื่อนไหวของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ด้านภาพและเสียงเข้าด้วยกัน และผู้เรียนเห็นว่าผู้พูดคือใคร มีลักษณะอย่างไร แต่งกายอย่างไร มีอายุประมาณเท่าไร มีอารมณ์อย่างไร และกิริยาอาการที่แสดงออกมาสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่พูดหรือไม่ สำหรับหนังสือประเภทตำรา ผู้ผลิตควรจัดทำตำราที่มีเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น มีบทความที่ตัดตอนมาจากหนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ ตัว ตารางเวลา ข้อเสนอแนะในการใช้เครื่องจักร โฆษณา แผนภูมิ เป็นต้น การใช้วัสดุสารดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ผ่านสื่อที่มีเนื้อหาตรงกับสภาพความเป็นจริง นอกจากนี้การใช้วัสดุสาร ในการเรียนการสอนภาษายังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะนำความรู้ในการสื่อสารไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น ผู้เรียนอาจเขียนจดหมายโต้ตอบกับเจ้าของภาษาได้ เป็นต้น

อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมหรือสื่อที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรมีลักษณะที่สมจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ มีข้อมูลที่ขาดหายไป มีตัวเลือก และข้อมูลป้อนกลับ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ และเกมทางภาษา เป็นต้น

แนวทางการวัดและประเมินผล

การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล ต้องคำนึงถึงขอบข่ายของการวัดและประเมินผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ (Knowledge)
2. เจตคติ (Attitude)
3. ทักษะและกระบวนการ (Process)

1. เครื่องมือวัดและประเมินผลด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ และความรู้สึก

การสังเกตเป็นวิธีการวัดที่ใช้มากในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงาน ความรู้สึก และลักษณะนิยม สามารถวัดและประเมินได้ตามสภาพจริง การสังเกตจะมีคุณภาพมีเครื่องมือประกอบการสังเกต เช่น แบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบสำรวจรายการ หรือระเบียบปฏิบัติการ การประเมินโดยการสังเกตจะได้รับข้อมูล 2 ประการคือ

1. ความสามารถและทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักเรียน แต่การพิจารณาตัดสินความสามารถและทักษะจะพิจารณาในประเด็นที่ว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติอย่างไรมากกว่าจะวัดว่านักเรียนรู้อะไร แยกได้เป็น 2 ส่วนคือ

1.1 การประเมินกระบวนการทำงาน (Procedure) เป็นการประเมินลำดับขั้นตอนการทำงานของนักเรียน เช่น วิธีการพูด วิธีการใช้เครื่องมือในการทดลอง วิธีการวาดภาพ วิธีการแก้ปัญหา ผู้ประเมินจะต้องใช้เวลาในการสังเกตของการดำเนินงาน ขณะประเมินจะต้องให้ผู้ถูกประเมินอยู่ในสถานะที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

1.2 การประเมินผลงาน (Product) จะต้องมีเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในวิชาเดียวกัน ผู้ประเมินอาจเป็นผู้ปฏิบัติ หรือครูผู้สอนก็ได้

2. ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้วยการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะของนักเรียนมีความตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีความสนใจ หรือมีวินัยในตนเองหรือไม่ อย่างไร